

Editorial March Issue Vol 1|2020

Archetype team - 01/01/1970

Το περιοδικό «Αρχιτεκτονικά Θέματα», μαζί με τη δίδυμη επιθεώρηση «Θέματα Χώρου + Τεχνών», υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα εγχειρήματα πολιτισμικής διαμεσολάβησης στη σύγχρονη Ελλάδα, από τη δικτατορία των συνταγματαρχών (1967) μέχρι την οικονομική κρίση (2013). Πρόκειται για ένα εντυπωσιακά μακράς διάρκειας και σταθερότητας εκδοτικό εγχείρημα, με χαρακτηριστικά ευρύτητας περιεχομένων, μεθοδικότητας της καταγραφής, ορθολογικής αντίληψης της αξιολόγησης και ολιστικής οπτικής του διαλόγου για την αρχιτεκτονική εντός και εκτός χώρας. Ο Ορέστης Δουμάνης, με το προσωπικό του δημιουργήμα, μετατράπηκε σε σημαντικό προοδευτικής χειραφέτησης, διεθνιστικού εκσυγχρονισμού και νεωτερικής ανασυγκρότησης, σε μια χώρα που στη δεκαετία του 1960 βίωνε με τον δικό της τρόπο το ευρύτερο παγκόσμιο κλίμα κοινωνικής και πολιτισμικής ανανέωσης. Τα «Αρχιτεκτονικά Θέματα» αναπαρήγαγαν μια ιδανική και αυτοτελή εικόνα του τόπου, έναν καθρέφτη της πραγματικότητας, που αποτελεί σήμερα για εμάς αναπόδραστο σημείο αναφοράς.

Τα κείμενα που δημοσιεύτηκαν σε αυτά τα 47 χρόνια έκδοσης εκφράζουν το πνεύμα της εποχής, και ταυτόχρονα το επίπεδο της επιστημονικής έρευνας και της κριτικής πρόσληψης και αποτίμησης των αρχιτεκτονικών φαινομένων, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στον διεθνή χώρο. Τα «Αρχιτεκτονικά Θέματα» διεκδικούσαν τον ρόλο του εθνικού περιοδικού (όπως και πράγματι ήταν) αλλά τα περιεχόμενα και οι στόχοι τους αντλούσαν έμπνευση και συνομιλούσαν με τη διεθνή πραγματικότητα. Τα κείμενα των «Θεμάτων» έχουν επίσης μεγάλο ενδιαφέρον για τον τρόπο και το ήθος γραφής, αλλά ακόμη και για την εκδοτική επιμέλεια και τη γλωσσική ποιότητα που τα διακρίνει (περιλαμβανομένης και της χαρακτηριστικής υιοθέτησης του πολυτονικού). Για τον λόγο αυτόν, δηλαδή για το ήθος της γραφής και την ποιότητα της γλώσσας, τα κείμενα αυτά είναι καλό να αποτελούν και σήμερα παραδείγματα αναφοράς, σε έναν κόσμο όπου η κριτική σκέψη γύρω από την αρχιτεκτονική και η γραπτή διατύπωσή της συμπιέζονται κάτω από το αίτημα της συνοπτικής και επιφανειακής διεκπεραίωσης και της κυριαρχίας της εντυπωσιακής εικόνας.

Για μια ανασκόπηση της αρχιτεκτονικής κουλτούρας στην Ελλάδα του τελευταίου μισού αιώνα, καθώς και σύνδεση με την πολιτισμική παράδοση της σύγχρονης ελληνικής αρχιτεκτονικής, το Archetype θα προτείνει εκ νέου την ανάγνωση κειμένων που δημοσιεύτηκαν στα «Αρχιτεκτονικά Θέματα» και στα «Θέματα Χώρου + Τεχνών». Αυτή μπορεί να είναι και συμβολή σε μια νέα ανασυγκρότηση, σε μια εποχή μεταβατικής αβεβαιότητας γύρω από τη φύση, την ταυτότητα και τους τρόπους της αρχιτεκτονικής επικοινωνίας.